
MONOGRAFIE PRAWNICZE

SWOBODA DZIAŁALNOŚCI
GOSPODARCZEJ
WYTWÓRCY-SPRZEDAWCY
ENERGII ELEKTRYCZNEJ

MARCIN MARSZAŁEK

Wydawnictwo C.H.Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

MARCIN MARSZAŁEK • SWOBODA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ
WYTWÓRCY-SPRZEDAWCY ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

Dominika Opalska

OBOWIĄZEK LOJALNOŚCI W SPÓŁKACH KAPITAŁOWYCH

Wojciech Piątek

**POWAGA RZECZY OSĄDZONEJ WYROKU SĄDU
ADMINISTRACYJNEGO**

*Ewelina Cała-Wacinkiewicz, Kinga Flaga-Gieruszyńska,
Daniel Wacinkiewicz (red.)*

**WSPÓŁCZESNE INSTYTUCJE PRAWA. OBYWATEL – PAŃSTWO
– SPOŁECZNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA**

Katarzyna Górka

**JAWNOŚĆ POSIEDZEŃ SEJMU I SENATU ORAZ JEJ
OGRODZENIA W KONSTYTUCJI RP**

Magdalena Wilejczyk

**ZAGADNIENIA ETYCZNE CZĘŚCI OGÓLNEJ PRAWA
CYWILNEGO**

Marek Szydło

PRAWNA KONCEPCJA ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO

Miłosz Kaczyński

**PEŁNOMOCNIK Z URZĘDU W SĄDOWYM POSTĘPOWANIU
CYWILNYM**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

SWOBODA DZIAŁALNOŚCI
GOSPODARCZEJ
WYTWÓRCY-SPRZEDAWCY
ENERGII ELEKTRYCZNEJ

MARCIN MARSZAŁEK

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2015

Wydawca: Natalia Adamczyk

Recenzja naukowa: prof. zw. dr hab. Marek Wierzbowski
prof. nadzw. dr hab. Janusz Gajda

Publikacja dofinansowana przez PGE Obrót S.A.

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2015**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-7899-2

ISBN e-book 978-83-255-7900-5

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Bibliografia	XVII
Wprowadzenie	XLI
Wstęp	1
Rozdział I. Specyfika podsektora elektroenergetycznego (elektroenergetyki)	17
1. Specyfika energii elektrycznej jako dobra	17
2. Rodzaje rynków w podsektorze elektroenergetycznym	20
2.1. Rynek wyższego szczebla	23
2.2. Rynek niższego szczebla	25
3. Rynek energii elektrycznej z pozycji segmentu wytwarzania	27
3.1. Gospodarcze i prawne determinanty liberalizacji sektora energetycznego w Polsce – demonopolizacja i prywatyzacja sektora	27
3.2. Model jednolitego wewnętrznego unijnego rynku energii elektrycznej	33
3.3. Rynki energii elektrycznej w wybranych krajach Unii Europejskiej	42
3.4. Rynek energii elektrycznej w Polsce	48
4. Regulacja administracyjnoprawna podsektora elektroenergetycznego – nadzór instytucjonalny oraz funkcjonalny nad wytwórcą	52
4.1. Uwagi wprowadzające	52
4.2. Wpływ polityki energetycznej na działalność wytwórcy	55
4.2.1. Istota polityki energetycznej	55
4.2.2. Wiążący charakter prawny polityki energetycznej	58
4.3. Kompetencje w zakresie regulacji działalności w podsektorze elektroenergetycznym	61
4.3.1. Nadzór regulacyjny sprawowany przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki	61
4.3.2. Oddziaływanie na wytwórcę przez konstytucyjne organy administracji rządowej	64
4.3.3. Władztwo operatora systemu nad wytwórcą	65

5. Wpływanie na działalność gospodarczą w podsektorze elektroenergetycznym za pośrednictwem instrumentów ogólnego prawa antymonopolowego	67
Rozdział II. Reżim prawny wytwórcy	71
1. Założenia teoretycznoprawne	71
2. Zasady oddziaływania prawodawstwa unijnego na krajowe prawo energetyczne	74
2.1. Podstawowe zasady prawa unijnego	75
2.2. Zasada subsydiarności w podziale kompetencji prawodawczych. Kompetencje wyłączne państwa członkowskiego w dziedzinie energii elektrycznej	78
3. Działalność wytwórcza w podsektorze elektroenergetycznym	81
3.1. Podmiot oraz przedmiot działalności wytwórczej	81
3.2. Traktatowe swobody wytwórcy	84
4. Interes ogólny UE oraz interes publiczny jako czynniki delimitujące swobodę działalności gospodarczej wytwórcy	86
4.1. Dobra i wartości ucieleśniające cele interesu ogólnego UE oraz interesu publicznego	86
4.2. Ograniczenie swobód wytwórcy na podstawie zasady proporcjonalności	91
4.3. Relacja pomiędzy celami interesu ogólnego UE a interesem publicznym	93
4.4. Interes publiczny funkcją reglamentacji działalności wytwórcy	95
5. Prawne formy ograniczenia swobód częściowych wytwórcy	100
5.1. Uwagi wprowadzające	100
5.2. Instrumenty ograniczenia działalności gospodarczej wytwórcy o charakterze generalnym	101
5.2.1. Obowiązek publicznego obrotu energią elektryczną – tzw. obligo giełdowe	101
5.2.2. Obligatoryjny udział na rynku bilansującym (technicznym)	104
5.2.3. Podległość wytwórcy i obowiązek współdziałania w relacji do operatora systemu oraz obowiązki wytwórcy w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego	106
5.2.4. Obowiązek utrzymania zapasów paliw i następstwa jego niedochowania	109
5.3. Instrumenty regulacji indywidualnej	110
5.3.1. Koncesjonowanie	110
5.3.2. Nakaz prowadzenia działalności wytwórczej po wygaśnięciu koncesji oraz sankcja za jego niedochowanie ..	122

5.3.3. Zatwierdzanie taryf dla energii elektrycznej oraz sankcja za naruszenie obowiązków taryfowych	124
5.3.4. Kontrola działalności przedsiębiorstw energetycznych przez władzę publiczną	127
5.3.5. Rozstrzyganie sporów na gruncie prawa energetycznego	128
5.3.6. Wymierzanie kar pieniężnych	131
6. Prawa specjalne lub wyłączne wytwórcy	133
6.1. Uwagi wprowadzające	133
6.2. Pomoc publiczna w działalności wytwórcy	134
6.3. Preferencje dla wytwórców subrynku odnawialnych źródeł energii lub wysokosprawnej kogeneracji	139
7. Reżim prawny umów zawieranych przez wytwórcę energii elektrycznej	145
7.1. Uwagi wprowadzające	145
7.2. Zakres swobody umów	150
7.3. Ograniczenia swobody umów wytwórcy a modele wzorców kompetencji	151
7.4. Konstytucyjne i traktatowe źródła i granice swobody umów zawieranych przez wytwórcę	153
7.5. Granice swobody umów zawieranych przez wytwórcę	159
7.6. Klasyfikacja umów zawieranych przez wytwórcę	164
7.7. Wpływ zmiany okoliczności na zobowiązania wynikające z umów zawartych przez wytwórcę	167
Rozdział III. Umowy zawierane przez wytwórcę regulujące dostęp do urządzeń kluczowych	173
1. Uwagi wprowadzające	173
2. Analiza umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej	182
2.1. Źródła regulacji umowy w przepisach prawa energetycznego	182
2.2. Elementy przedmiotowo istotne (<i>essentialia negotii</i>) a kwalifikacja prawna umowy o przyłączenie	185
2.3. Minimalne, konieczne składniki umowy o przyłączenie do sieci a reżim prawny umowy	191
2.4. Pozostałe ograniczenia swobody kontraktowej w umowie o przyłączenia do sieci elektroenergetycznej	194
2.5. Odpowiedzialność stron umowy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Przedawnienie roszczeń	201
3. Analiza umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej (umowy przesyłowej)	204
3.1. Źródła regulacji umowy w przepisach prawa energetycznego	204

3.2. Elementy przedmiotowo istotne (<i>essentialia negotii</i>) a kwalifikacja prawna umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej	206
3.3. Minimalne, konieczne składniki umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej a reżim prawny umowy	210
3.4. Pozostałe ograniczenia swobody kontraktowej w umowie o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej	212
3.5. Odpowiedzialność stron umowy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Przedawnienie roszczeń	214
4. Generalna umowa o świadczenie usług dystrybucyjnych (generalna umowa dystrybucji – GUD)	218
4.1. Uwarunkowania prawne, rynkowe i techniczne generalnej umowy dystrybucji	218
4.2. Koncepcja umowy ramowej a właściwość (natura) generalnej umowy dystrybucji	220
4.3. Odpowiedzialność stron umowy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Przedawnienie roszczeń	225
Rozdział IV. Obrót energią elektryczną przez wytwórcę w stosunkach dwustronnie profesjonalnych	227
1. Uwagi wprowadzające	227
2. Analiza umowy sprzedaży energii elektrycznej – tzw. sprzedaży ciągłej	232
2.1. Źródła regulacji i uwarunkowania prawne umowy w przepisach prawa energetycznego	232
2.2. Elementy przedmiotowo istotne (<i>essentialia negotii</i>) a reżim prawny umowy sprzedaży energii elektrycznej	234
2.3. Minimalne, konieczne składniki umowy sprzedaży energii elektrycznej a pozostałe unormowania umowy sprzedaży w Kodeksie cywilnym	240
2.4. Pozostałe ograniczenia swobody kontraktowej w umowie sprzedaży energii elektrycznej	243
2.5. Odpowiedzialność stron umowy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Przedawnienie roszczeń	246
3. Umowa ramowa sprzedaży energii elektrycznej oraz umowy wykonawcze na tle umowy sprzedaży ciągłej	249

3.1. Umowa ramowa a sprzedaż energii elektrycznej – uwagi wprowadzające	249
3.2. Specyfika umowy ramowej sprzedaży energii elektrycznej oraz umów wykonawczych	251
4. Sprzedaż energii elektrycznej za pośrednictwem giełdy, rynku regulowanego lub w drodze otwartego przetargu	252
4.1. Uwagi wprowadzające	252
4.2. Szczególny reżim umowy sprzedaży energii elektrycznej za pośrednictwem giełdy oraz rynku regulowanego	253
4.3. Umowa sprzedaży energii elektrycznej zawarta w drodze otwartego przetargu	257
5. Umowa kompleksowa sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług jej dystrybucji	258
Rozdział V. Sprzedaż energii elektrycznej przez wytwórcę na podstawie umowy z odbiorcą w gospodarstwie domowym	263
1. Uwagi wprowadzające	263
2. Ograniczenia swobody umów sprzedawcy na rzecz odbiorcy w gospodarstwie domowym – uwagi na tle ograniczeń swobody umów sprzedaży w obrocie dwustronnie profesjonalnym	271
3. Odpowiedzialność stron umowy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Przedawnienie roszczeń	275
Rozdział VI. Umowy dodatkowe zawierane przez wytwórcę	279
1. Uwagi wprowadzające na temat umów dodatkowych	279
2. Umowa o bilansowanie handlowe oraz umowa o świadczenie usługi bilansowania handlowego	284
2.1. Źródła regulacji umowy o bilansowanie handlowe oraz umowy o świadczenie usługi bilansowania handlowego w przepisach prawa energetycznego	284
2.2. Podmioty, świadczenia stron oraz charakter prawny umowy o bilansowanie handlowe oraz umowy o świadczenie usługi bilansowania handlowego	287
2.3. Odpowiedzialność stron umowy o bilansowanie handlowe oraz umowy o świadczenie usługi bilansowania handlowego. Przedawnienie roszczeń	290
3. Umowy o usługi systemowe	290
3.1. Rodzaje, przedmiot świadczenia oraz charakter prawny umów o usługi systemowe	290
3.2. Odpowiedzialność stron umów o usługi systemowe z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Przedawnienie roszczeń	294

Rozdział VII. Realizacja roszczenia o zawarcie umów energetycznych z wytwórcą	297
1. Założenia teoretycznoprawne	297
2. Właściwość rzeczowa w sprawach o zawarcie umowy (podjęcie dostaw) lub nieuzasadnione wstrzymanie (o kontynuowanie) dostarczania energii elektrycznej	301
3. Postępowanie zmierzające do ukształtowania (ustalenia) stosunku prawnego z wytwórcą	305
Zakończenie	315
Wnioski	315
Uwagi końcowe	332
Indeks rzeczowy	335

Wykaz skrótów

1. Akty prawne

Źródła prawa Unii Europejskiej

- Dyrektywa 2001/77/WE ... dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z 27.9.2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (Dz.Urz. UE L z 2001 r. Nr 283, poz. 33)
- Dyrektywa 2003/54/WE ... dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z 26.6.2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 96/92/WE (Dz.Urz. UE L z 2003 r. Nr 176, poz. 37 ze zm.)
- Dyrektywa 2004/8/WE dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z 11.2.2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniająca dyrektywę 92/42/EWG (Dz.Urz. UE L z 2004 r. Nr 52, poz. 50 ze zm.)
- Dyrektywa 2005/89/WE ... dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z 18.1.2006 r. dotycząca działań na rzecz zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i inwestycji infrastrukturalnych (Dz.Urz. UE L z 2006 r. Nr 33, poz. 22)
- Dyrektywa 2006/111/WE . dyrektywa Komisji z 16.11.2006 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw (Dz.Urz. UE L z 2006 r. Nr 318, poz. 17)
- Dyrektywa 2009/28/WE ... dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z 23.4.2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz.Urz. UE L z 2009 r. Nr 140, poz. 16 ze zm.)
- Dyrektywa 2009/72/WE ... dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z 13.7.2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz.Urz. UE L z 2009 r. Nr 211, poz. 55)

Rozporządzenie

1228/2003 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z 26.6.2003 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej (Dz.Urz. UE L z 2009 r. Nr 211, poz. 15 ze zm.)

Rozporządzenie

713/2009 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z 13.7.2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Dz.Urz. UE L z 2013 r. Nr 115, poz. 39 ze zm.)

Rozporządzenie

714/2009 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z 13.7.2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) Nr 1228/2003 (Dz.Urz. UE L z 2009 r. Nr 211, poz. 15 ze zm.)

Rozporządzenie

1227/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z 25.10.2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (Dz.U. UE L z 2011 r. Nr 326, poz. 1)

TfUE Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C z 2010 r. Nr 326, poz. 47, wersja skonsolidowana)

Traktat z Lizbony traktat zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, sporządzony w Lizbonie 13.12.2007 r. (Dz.Urz. UE C z 2007 r. Nr 306, poz. 1) oraz (Dz.U. z 2009 r. Nr 203, poz. 1569)

TUE Traktat o Unii Europejskiej z 30.3.2010 r. (Dz.Urz. UE C z 2010 r. Nr 83, poz. 13, wersja skonsolidowana)

TWE Traktat Ustanawiający Wspólnotę Europejską (Dz.Urz. UE C 321E z 29.12.2006 r. z późn. zm., wersja skonsolidowana)

Źródła prawa Rzeczypospolitej Polskiej

GiełdyTowU ustawa z 26.10.2000 r. o giełdach towarowych (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 197 ze zm.)

KC ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 121 ze zm.)

KK ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)

KogEnR rozporządzenie Ministra Gospodarki z 10.12.2014 r. w sprawie sposobu obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji oraz szczegółowego zakresu obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości

	energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji (Dz.U. poz. 1940)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze sprost. i ze zm.)
KontrNiektInwestU	ustawa z 24.7.2015 r. o kontroli niektórych inwestycji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1272).
KPA	ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.)
NieuczPraktRynkU	ustawa z 23.8.2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. Nr 171, poz. 1206 ze zm.)
OdnEnR	rozporządzenie Ministra Gospodarki z 18.10.2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz.U. poz. 1229 ze zm.)
OKiKU	ustawa z 16.2.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 184 ze zm.)
OZEU	ustawa z 20.2.2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r. poz. 478)
PokrKosztU	ustawa z 29.6.2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz.U. Nr 130, poz. 905 ze zm.)
PrAtom	ustawa z 29.11.2000 r. – Prawo atomowe (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1512 ze zm.)
PrEnerg	ustawa z 10.4.1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 ze zm.)
PrEnergZm2005	ustawa o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska z 4.3.2005 r. (Dz.U. Nr 62, poz. 552)
PrKonsU	ustawa z 30.5.2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U. poz. 827)
PrRestr	ustawa z 15.5.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2015 r. poz. 978 ze zm.)
PrUpN	ustawa z 28.2.2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 233 ze zm.)
PrZamPubl	ustawa z 29.1.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.)

SDziałGospU	ustawa z 2.7.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 584 ze zm.)
SystElR	rozporządzenie Ministra Gospodarki z 4.5.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz.U. Nr 93, poz. 623 ze zm.)
TaryfyER	rozporządzenie Ministra Gospodarki z 18.8.2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1200)
ZNKU	ustawa z 16.4.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)

2. Organy orzekające

ETS	powszechnie (potocznie) stosowane wyrażenia: Europejski Trybunał Sprawiedliwości lub Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, obejmujące normatywny termin „Trybunał Sprawiedliwości”, który działał na podstawie art. 220 i n. TWE (sprzed Traktatu z Lizbony)
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
Prezes UOKiK	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Prezes URE	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki
SN	Sąd Najwyższy
SOKiK	Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
TK	Trybunał Konstytucyjny
TSUE	„Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej”, obejmujący Trybunał Sprawiedliwości (odpowiednik dotychczasowego Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich) oraz (dotychczas odrębne instytucje): Sąd (poprzednio „Sąd Pierwszej Instancji”) i sądy wyspecjalizowane (obecnie jedynie Sąd ds. Służby Publicznej), działający na podstawie art. 251 i n. TFUE (uwzględniającego zmiany na podstawie Traktatu z Lizbony)
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny

3. Inne skróty

ACER	<i>Agency for the Cooperation of Energy Regulators</i> – Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energii
art.	artykuł
cz.	część
ds.	do spraw
Dz.U.	Dziennik Ustaw

Wykaz skrótów

Dz.Urz.	Dziennik Urzędowy
dec.	decyzja
ENTSO-E	<i>European Network of Transmission System Operators for Electricity</i> (Europejska Sieć Operatorów Systemów Przesyłowych energii elektrycznej; ENTSO)
GUD	Generalna umowa dystrybucji, Generalna umowa dystrybucyjna, Generalna umowa o świadczenie usług dystrybucji
GUDk	Generalna umowa dystrybucji kompleksowa
GWh	gigawatogodzina – jednostka energii (10^6 kWh)
instrukcja (operatora systemu)	Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej (IRiESD – dla OSD; Instrukcja OSD) albo Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (IRiESP – dla OSP; Instrukcja OSP)
IRiESD	Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej
IRiESP	Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej
itd.	i tak dalej
itp.	i tym podobny (-a, -e)
JWCD	Jednostka Wytwórcza Centralnie Dysponowana (zgodnie z § 2 pkt 4 SystElR oraz Instrukcją OSP)
KDT	umowy długoterminowe sprzedaży mocy i energii elektrycznej, wymienione w załączniku Nr 1 do PokrKosztU
kV	kilowolt – jednostka napięcia elektrycznego
kWh	kilowatogodzina – jednostka energii
KSE	Krajowy System Elektroenergetyczny
mld	miliard (-y, -ów)
mln	milion (-y, -ów)
MW	megawat – jednostka mocy (10^6 W)
MWh	megawatogodzina – jednostka energii (10^3 kWh)
n.	następne
np.	na przykład
Nr	Numer
ok.	około
OSD	Operator Systemu Dystrybucyjnego
OSP	Operator Systemu Przesyłowego
OZE	Odnawialne Źródła Energii
pkt	punkt
por.	porównaj
post.	postanowienie
poz.	pozycja

przyp.	przypis
r.	rok
Regulamin TGE	Regulamin obrotu Rynku Towarów Giełdowych Towarowej Giełdy Energii S.A
rozdz.	rozdział
rozp.	rozporządzenie
s.	strona (-y)
t.	tom
TGE	Towarowa Giełda Energii SA
tj.	to jest
t.j.	tekst jednolity
TPA	<i>Third Party Access</i> – zasada dostępu strony trzeciej do sieci
TWh	terawatogodzina – jednostka energii (10 ⁹ kWh)
tzw.	tak zwany (-a, -e)
uchw.	uchwała
UE	Unia Europejska
UOKiK	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
URD	Uczestnik Rynku Detalicznego (odbiorca końcowy)
URE	Urząd Regulacji Energetyki
ust.	ustęp
v.	versus
vol.	volume
wyr.	wyrok
z.	zeszyt
zd.	zdanie
ze sprost.	ze sprostowaniami
ze zm.	ze zmianami
zob.	zobacz

Bibliografia

Wykaz literatury

- Adamczak-Retecka M.*, Efektywność jako zasada prawa wspólnotowego, w: *C. Mik* (red.), *Zasady ogólne prawa wspólnotowego*, Toruń 2007
- Adamiak B.*, Zagadnienie wadliwości decyzji administracyjnej, w: *B. Adamiak, J. Borkowski* (red.), *Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, Warszawa 2010
- Ahlt M.*, *Prawo europejskie*, Warszawa 1998
- Baehr J., Stawicki, E., Antczak J.*, *Prawo energetyczne. Komentarz*, Kraków 2003
- Banasiński C.*, Równoległe stosowanie instrumentów prawa konkurencji i instrumentów regulacyjnych w Polsce (na przykładzie telekomunikacji i energetyki), w: *C. Banasiński* (red.), *Prawo konkurencji – stan obecny oraz przewidywane kierunki zmian*, Warszawa 2006
- Bańko M.* (red.), *Wielki słownik wyrazów obcych*, Warszawa 2005
- Bednarek M.*, *Wzorce umów*, w: *A. Olejniczak* (red.), *System Prawa Prywatnego. Prawo zobowiązań – część ogólna*, t. 5, Warszawa 2006
- Bernatt M.*, *Sieci transeuropejskie*, w: *A. Jurkowska, T. Skoczny* (red.), *Polityki Unii Europejskiej: Polityki sektorów infrastrukturalnych. Aspekty prawne*, Warszawa 2010
- Bělohlávek A.J.*, *Międzynarodowa ochrona prawna inwestycji w energetyce*, Warszawa 2011
- Będkowski-Kozioł M.*, Kilka uwag o dogmatyce prawa energetycznego, *PUG* 2012, Nr 4
- Biernat S.*, *Prywatyzacja zadań publicznych. Problematyka prawna*, Warszawa–Kraków 1994
- Biernat S.*, *Zasada efektywności prawa wspólnotowego w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości*, w: *S. Biernat* (red.), *Studia z prawa Unii Europejskiej*, Kraków 2000
- Biernat S., Wasilewski A.*, *Wolność gospodarcza w Europie*, Kraków 2000
- Bil J.*, *Komu potrzebna jest konsolidacja?*, *Biuletyn URE* 2002, Nr 2
- Bishop S., Walker M.*, *The Economics of EC Competition Law*, in: *Concepts, Application and Measurement*, London 2002
- Bogdanowicz P.*, *Interes publiczny w prawie energetycznym Unii Europejskiej*, Warszawa 2012
- Borkowska B.*, *Regulacja monopolu naturalnego w świetle teorii kosztów transakcyjnych*, w: *B. Polszakiewicz, J. Boehlke* (red.), *Ład instytucjonalny w gospodarce, Ekonomia i Prawo. Economics and Law*, t. 2, Nr 1, Toruń 2006
- Borkowski J.*, *Strona postępowania administracyjnego. Pojęcie strony postępowania administracyjnego ogólnego*, w: *B. Adamiak, J. Borkowski* (red.), *Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, Warszawa 2010

- Borkowski J.*, Zasady ogólne kodeksu postępowania administracyjnego, w: *B. Adamiak, J. Borkowski* (red.), *Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, Warszawa 2010
- Bownik-Trymucha H.*, Kluczowe regulacje w III pakiecie energetycznym, *Rynek Energii* 2010, Nr 1 (V)
- Bralczyk J.* (red.), *Słownik 100 tysięcy potrzebnych słów*, Warszawa 2005
- Brożyna M., Chudzik M., Kohutek K., Molis J., Szuster S.*, Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz (do art. 46), LEX/el. 2005
- Brzozowski A.*, Umowa o dzieło, w: *J. Rajska* (red.), *System Prawa Prywatnego. Prawo zobowiązań – część szczegółowa*, t. 7, Warszawa 2011
- Brzozowski A.*, Umowy. Klasyfikacje umów, w: *E. Łętowska* (red.), *System Prawa Prywatnego. Prawo zobowiązań – część ogólna*, t. 5, Warszawa 2006
- Brzozowski A.*, Wpływ zmiany okoliczności na zobowiązania, w: *A. Olejniczak* (red.), *System Prawa Prywatnego. Prawo zobowiązań – część ogólna*, t. 6, Warszawa 2009
- Buda P.*, Zrównoważony rozwój w polskim sektorze elektroenergetycznym – uwarunkowania prawne a praktyka, w: *F.M. Elżanowski, M.M. Sokołowski* (red.), *Systemowe uwarunkowania sektorów strategicznych. Wnioski dla energetyki*, Toruń 2011
- Budny J., Kudra A.*, Kilka uwag na temat ryzyka rozstrzygnięcia przez Prezesa URE spraw spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o świadczenie usług dystrybucji według wzoru Generalnej Umowy Dystrybucji dla Usługi Kompleksowej, w: *M. Rudnicki, K. Sobieraj* (red.), *Nowe prawo energetyczne*, Lublin 2013
- Busche J.*, *Privatautonomie und Kontrahierungszwang*, Tübingen 1999
- Cameron P.D.*, *Competition in energy markets, law and regulation in the European Union*, Oxford 2007
- Canaris C.W.*, Verfassungs- und Europarechtliche Aspekte der Vertragsfreiheit in der Privatrechtsgesellschaft, in: *J. Neuner, H.C. Grigoleit* (red.), *Claus-Wilhelm Canaris, Gesammelte Schriften, Band 1 „Rechtstheorie“*, Berlin 2012
- Chelmoński A.*, Swoiste zasady prawa administracyjnego, w: *A. Borkowski, A. Chelmoński, M. Guziński, K. Kiczka, L. Kieres, T. Kocowski* (red.), *Administracyjne prawo gospodarcze*, Wrocław 2009
- Cieślak Z.*, Podstawowe instytucje prawa administracyjnego, w: *Z. Niewiadomski* (red.), *Prawo administracyjne*, Warszawa 2009
- Cremer W.*, Staatlich geförderter Klimaschutz und Gemeinschaftsrecht – Sind das Erneuerbare-Energien-Gesetz (EEG) und das Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz (KWKG) seit dem 1.7.2007 gemeinschaftsrechtswidrig?, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht* 2007, Nr 19
- Czachórski W.* (red.), *Brzozowski A., Safjan M., Skowrońska-Bocian E.*, *Zobowiązania. Zarys wykładu*, Warszawa 2009
- Czarnecka M.*, Umowa kompleksowa uregulowana przepisami prawa energetycznego a zasada swobody umów, w: *B. Gneta* (red.), *Ustawowe ograniczenia swobody umów. Zagadnienia wybrane*, Warszawa 2010
- Czarnecka M., Oglódek T.*, *Prawo energetyczne. Komentarz*, Warszawa 2009
- Dabbah M.M.*, *EC and UK Competition Law. Commentary, Cases and Materials*, Cambridge 2004

- Daniluk A.*, Demonopolizacja, restrukturyzacja i prywatyzacja sektora elektroenergetycznego w Polsce, w: *B. Błaszczyk, A. Cywlik* (red.), Charakterystyka wybranych sektorów infrastrukturalnych i wrażliwych w gospodarce polskiej oraz możliwości ich prywatyzacji, Raporty Case Nr 27, Warszawa 1999
- de Hauteclouque A.*, EC Antitrust Enforcement In the Aftermath of the Energy Sector Inquiry: a Focus on Long-Term Supply Contract In Electricity and Gas, in: *B. Delvaux, M. Hunt, K. Taulus* (red.), EU Energy Law and Policy Issues, Euroconfidentiel, Rixensart 2008
- Delvaux B., Guimaraes-Purokoski A.*, Vertical Division of Competences between the European Community and its Member States In the Energy Field – Some Remarks on the Evolution of Community Energy Law and Policy, in: *B. Delvaux, M. Hunt, K. Taulus* (red.), EU Energy Law and Policy Issues, Euroconfidentiel, Rixensart 2008
- Długosz T.*, Formalne aspekty regulacji handlu transgranicznego energią elektryczną i gazem ziemnym w świetle tzw. trzeciego pakietu energetycznego, w: *F.M. Elżanowski, M.M. Sokołowski* (red.), Systemowe uwarunkowania sektorów strategicznych. Wnioski dla energetyki, Toruń 2011
- Długosz T.*, Reglamentacja podejmowania działalności gospodarczej w energetyce (koncesje), w: *R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel* (red.), System Prawa Administracyjnego. Publiczne prawo gospodarcze, t. 8B, Warszawa 2013
- Dobroczyńska A.*, Wstęp, w: *A. Dobroczyńska* (red.), Energetyka w Unii Europejskiej. Droga do konkurencji na rynkach energii elektrycznej i gazu, www.ure.gov.pl (dostęp: 19.2.2014 r.), Warszawa 2003
- Dobroczyńska A., Juchniewicz L.*, Zakończenie. Wnioski dla Polski, w: *A. Dobroczyńska* (red.), Energetyka w Unii Europejskiej. Droga do konkurencji na rynkach energii elektrycznej i gazu, www.ure.gov.pl (dostęp: 19.2.2014 r.), Warszawa 2003
- Dobroczyńska A., Juchniewicz L., Zaleski B.*, Energetyka – charakterystyka podstawowa, w: *A. Dobroczyńska* (red.), Energetyka w Unii Europejskiej. Droga do konkurencji na rynkach energii elektrycznej i gazu, www.ure.gov.pl (dostęp: 19.2.2014 r.), Warszawa 2003
- Dobroczyńska A., Juchniewicz L., Zaleski B.*, Regulacja energetyki w Polsce, Warszawa–Toruń 2001
- Domagała M.*, Bezpieczeństwo energetyczne. Aspekty administracyjnoprawne, Lublin 2008
- Domański G.*, Umowa ramowa (na tle prawa niektórych państw EWG i Polski), Warszawa 1989
- Drozd E.*, Forma czynności prawnej, w: *Z. Radwański* (red.), System Prawa Prywatnego. Prawo cywilne – część ogólna, t. 2, Warszawa 2008
- Dubisz S.* (red.), Uniwersalny słownik języka polskiego, t. 1, Warszawa 2003
- Dudek D.*, Zatrzymać „soft kolonizację”, *Rzeczpospolita* z 9.7.2014 r.
- Dybowski M.*, Prawa fundamentalne w orzecznictwie ETS, Warszawa 2007
- Dybowski T., Pyrzyńska A.*, Świadczenie, w: *E. Łętowska* (red.), System Prawa Prywatnego. Prawo zobowiązań – część ogólna, t. 5, Warszawa 2006
- Dyczkowski A.* (red.), Nowy Leksykon PWN, Warszawa 1998